

Sisäministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö 21.6.2018 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta

Suomen Hippos ry kiittää valmistelijoita esitysluonnoksesta. Rahapelihaittoihin vaikuttaminen on ensisijaisen tärkeää. Näemme kuitenkin, että rajoitusten vaikuttavuutta on pystyttävä luotettavasti mittaamaan, joten ne tulisi ottaa käyttöön portaittain kohtuullisen pitkän ajan kuluessa, jotta varmistetaan tavoitteisiin pääseminen. Pelkästään rahapeliuottojen pieneneminen ei tässä liene kuitenkaan kenenkään tavoitteena.

Suomalaisen yksinoikeusjärjestelmän oikeutus perustuu siihen, että sen on kiistattomasti todettu olevan tehokkain rahapelien järjestämismalli ehkäisemään rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja.

Yksinoikeusjärjestelmän suotuisana sivuseurauksena on se, että tuottoja voidaan käyttää yhteisesti hyväksytyyn yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseen. Myös tämä järjestelmän ominaisuus tuo siihen vahvuutta ja uskottavuutta.

Esityksessä raha-automaattien pakollisen tunnistautumisen vaikuttavuutta ei ole arvioitu riittävästi ja kaiken kaikkiaan vaikuttavuudesta ei ole käytännössä minkäänlaista tutkimuksiin perustuvaa faktaa. Lausunnon valmistelussa ei ole hyödynnetty käytännössä ollenkaan Veikkauksen edunvälittäjäverkoston osaamista. Muutosesityksessä varmaankin juuri siitä johtuen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota siihen, että miten varmistetaan edunsaajien yleishyödyllisen toiminnan edellytykset.

Pelihaittojen vähentäminen on myös edunsaajien ja Suomen Hippos ry:n tavoite. Suomessa ongelma- ja riskipelaajien määrä on ollut varsin vakaalla noin 3% tasolla vuosikymmeniä. Samalla tasolla ongelmapelaamisen kokonaisuus on myös kaikissa pohjoismaissa. Luonnoksessa käytetään referenssinä Norjaa, jossa lausunnon mukaan raha-automaattien poistaminen vuonna 2007 aikaansai rahapeliongelmiin tilastollisesti merkittävän vähenemisen. Myös raha-automaattien pelaamisen useus ja määrä vähenivät merkittävästi. On kai se nyt ihan selvää, että jos maassa ensin 20 000 raha-automaattia ja ne kaikki poistetaan, niin raha-automaattien pelaamisen useus ja määrä vähenevät merkittävästi. Rahapeliongelmiin vähenemisen osalta se kyllä vaikutti palvelemaan puhelimeen tulleisiin soittoihin merkittävästi, koska palvelevan puhelimen numeroa ei käytännössä ollut missään muualla fyysisesti esillä, kuin näissä jokaisessa poistetussa raha-automaatissa. Tutkimusten mukaan sen sijaan rahapeliongelmiin määrään sillä ei ollut mitään kestävästä vaikutusta. Peliongelmaisten taso Norjassa oli vuonna 2005 1,7%, vuonna 2007 1,3%, vuonna 2008 1,9% ja vuonna 2010 2.1%. Merkittävä muutos tapahtui ainoastaan rahapeliuottojen osalta, jotka putosivat valtakunnallisesti Norjassa lähes 30%.

Tunnistautumisvaade on ehdottomasti oikeasuuntainen tapa edistää vastuullisuutta rahapelaamisessa, koska sillä tavoin voidaan puuttua peliongelmiin hallinnan lisäksi myös rahapelaamiseen jossain määrin liittyvään rahanpesuun. Tunnistautumista on kuitenkin ehdottomasti vietävä hallitusti eteenpäin ja siten, että sen vaikutusta rahapelaamisen haitallisiin sivuseurauksiin mitataan luotettavalla tavalla. Raha-automaattien osalta tunnistautumista pitää edistää portaittain esimerkiksi siten, että ensimmäisessä vaiheessa pakollisen tunnistautumisen piiriin tulisivat päivittäistavarakauppojen yhteydessä olevat raha-automaatit. Tämän vaikutusta sitten seurattaisiin esimerkiksi vuoden ajan ja sen jälkeen sitten tunnistautumispakkoa laajennettaisiin kioskien, liikenneasemien ym. yhteydessä oleviin hajasijoitettuihin raha-automaatteihin edellyttäen tietysti, että ensimmäisen aallon mittaustulokset ovat osoittaneet sillä olevan vaikutusta muuhunkin, kuin vain rahapeliuottoihin.

Toinen käytännön ehdotus tunnistautumisvaateeseen on se, että voisi olla jokin hyvin matala yläraja (esim. 2€), johon asti voisi pelata tunnistautumattomana. Tämä sen vuoksi, että täystunnistautumisen vaade todennäköisesti tulee vaikuttamaan merkittävästi juuri satunnaisen pelaajan pelikäyttäytymiseen muun asioinnin yhteydessä. Tällainen pelaaminen on kuitenkin peliongelmiin näkökulmasta lähes merkityksetöntä.

Tappio- ja rahansiirtorajojen tulee myös näkemyksemme mukaan perustua itse asetettuihin vapaaehtoisin rajoihin. Kotimaisen peliyhtiön kilpailukyvyistä on pidettävä huolta ja sen on pystyttävä tarjoamaan laadukasta ja kiinnostavaa asiakaskokemusta. Nykyajan sähköisessä maailmassa asiakkaan on rahapelaamisensakin suhteen erittäin helppoa vaihtaa palvelun tarjoajaa, jos säännellyn toimijan tarjoama kokemus ei ole tyydyttävä. Koemme huolta siitä, että suunnitellut toimet eivät vaikuta rahapeliongelmiin vähenemiseen ollenkaan niin tehokkaasti, kuin mikä niiden vaikutus on rahapelaamisesta koituvien tuottojen epäsuotuisaan kehittymiseen. Näiden välille kuitenkin mielestämme on täysin keskeistä löytää toimiva tasapaino.

SUOMEN HIPPOS ry

Vesa Mäkinen

Toimitusjohtaja